

HÄIJÄÄN LIIKEALUEEN LÄNSIPÄÄN - KAIRISTON LUONTOSELVITYS SASTAMALASSA

Aallokas Oy
2024
www.aallokas.fi

1. Menetelmät

Häijään Kairistossa ja Häijään liikealueen länsipäässä sijaitsevalle noin neljän hehtaarin alueelle (kuva 1) tehtiin asemakaavatasoinen luontoselvitys kolmella maastokäynnillä (taulukko 1). Tarkoituksena oli löytää luontokohteet, joilla voi olla merkitystä alueen suunnittelun kannalta. Tällaisia ovat luonnonsuojelu-, metsä- ja vesilain mukaan säästettävät kohteet, lajistollisesti arvokkaat kohteet sekä muut tärkeät elinympäristöt. Lajistosta kartoitettiin erityisesti linnusto, kasvillisuus ja liito-oravan mahdollinen esiintyminen. Suunnitteluun vaikuttavat lajihavainnot liittyvät luultavimmin näihin lajeihin. Lisäksi kartoitettiin mm. päiväperhosia.

Maastotyöt tekivät Matti Aalto (FM ympäristötieteet, DI), Tuomas Kirjavainen (LuK maantieteet) ja Adalmiina Helttula (LuK ympäristötieteet). Raportin kirjoittivat Matti Aalto ja Adalmiina Helttula. Laji.fi -portaalissa ei ollut huomionarvoisia havaintoja alueelta.

Taulukko 1. Kartoituskäynnit.

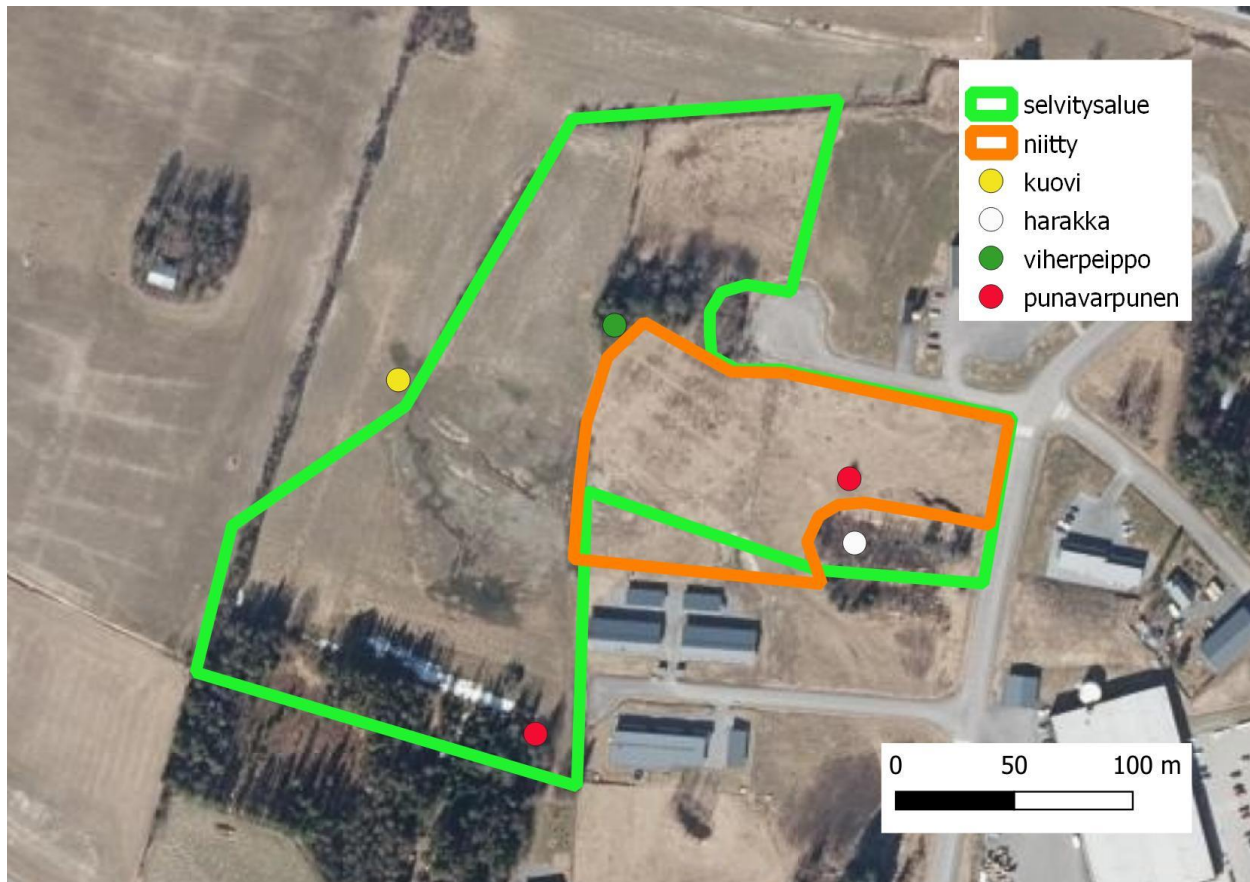
Päivä	Kello	Pääkohteet	Selvittäjä
7.5.2024	8:30-9:03	Elinympäristöt, linnut, liito-orava	Matti Aalto, Adalmiina Helttula
30.5.2024	10:30-10:50	Linnut	Tuomas Kirjavainen
19.6.2024	8:15-9:15	Kasvit, päiväperhoset	Matti Aalto, Adalmiina Helttula

2. Luontoarvot

Alueella ei ole merkittäviä kaavoitukseen vaikuttavia luontoarvoja. Tärkein elinympäristö on laaja umpeen kasvava niitty, joka on lajistoltaan yllättävän monipuolinen (kuvat 1 ja 2). Niityllä kasvaa varsin runsaasti mm. päivänkakkaraa, käenkukkaa, harakankelloa, kurjenkelloa ja metsäkurjenpolvea. Perhosista niityllä havaittiin piippopaksupää, kaksi hopeasiniisiä ja muita sinisiipiä, pikkukultasiipi (kansikuva), ketokultasiipi, useita idänniittyperhosia ja tesmaperhonen. Ketokultasiipi (kuva 3) on uhanalaisuusluokitukseltaan silmälläpidettävä (NT) laji.

Niityn lisäksi alueella on viljelykäytössä olevaa peltoa sekä avoimien alueiden laitametsiä. Pellon ja niityn välisessä ojassa on noin kahden aarin kokoinen osmankäämiä kasvava kosteikko.

Uhanalaisista linnuista havaittiin todennäköisesti pesivänä viherpeippo (EN, erittäin uhanalainen). Lennessa nähtiin haarapääsky (VU, vaarantunut) ja tervapääsky (EN), jotka pyydystävät lentäviä hyönteisiä ravinnoksi avoimilla alueilla. Silmälläpidettävistä (NT) linnuista alueella todennäköisesti pesivät harakka ja punavarpunen. Lisäksi silmälläpidettävistä linnuista alueella havaittiin kuovi, kiuru ja närhi, joiden pesäpaikat ovat todennäköisesti hyvin lähellä aluetta, mutta eivät välttämättä alueella. Muut havaitut lintulajit on listattu liitteessä 1. Alueella ei ole liito-oravalle sopivaa elinympäristöä.

Kuva 1. Niitty ja merkittävimmät lintuhavainnot kartalla. (ilmakuva: Maanmittauslaitos)

Kuva 2. Niittyalue kukkii värikkäästi mm. harakankelloa ja päivänkakkaraa, mutta lupiini ja puusto valtaavat alaa.

Kuva 3. Ketokultasiipikoiras leinikin kukalla selvitysalueen niityllä. (kuva: Adalmiina Helttula)

Kuva 4. Idänniittyperhonen selvitysalueen niityllä.

3. Luontoarvojen säilyttäminen ja parantaminen selvitysalueella

Vaikka alueella ei ole rakentamiseen vaikuttavia merkittäviä luontoarvoja, kannattaa niitty mahdollisuuksien mukaan huomioida alueen suunnittelussa. Värikkäänä kukkiva niitty sopii kauniiksi viheralueeksi ja on arvokas luonnon monimuotoisuudelle. Niitylle on kehittynyt niin monipuolinen ja runsas lajisto, että sellaisen saaminen esimerkiksi uuden niityn perustamalla ei ole ollenkaan selvää. Niitystä voisi säästää viheralueiksi esimerkiksi paraiten kukkivia ja aluesuunnitteluun sopivimpia osia. Värikkäin kukkaloisto oli rivitalojen läheisyydessä ja vähiten kukkia oli pusikoituneilla osilla.

Jotta niitty säilyy, tulee sitä hoitaa oikealla tavalla. Paras tapa on niittää alue kerran vuodessa elokuun loppupuolella – syyskuussa ja kuljettaa niittotähteet pois esimerkiksi kompostoitavaksi. Niitylle tärkeää on vähäravinteisuus, joten niittotähteiden kuljettaminen pois parantaa kukkaloistoa. Niittyä ei saa niittää liian aikaisin kasvien kukinta-aikaan.

Vuosittaisen niittämisen lisäksi niityllä on erittäin tärkeää estää haitallisen vieraslajin, lupiinin, leviäminen. Paras tapa on kaivaa kasvustot pois. Lisäksi tulisi varmistaa, että yksittäisetkään jäljelle jääneet lupiinit eivät pääse siementämään. Tämän voi tehdä joko kaivamalla tai katkomalla kukinnot vähintään kahdesti vuodessa (kesäkuun lopussa ja elokuun alussa).

LIITE 1. Havaittu linnusto.

Laji	pes = todennäköisesti pesii alueella tai aivan sen tuntumassa, r = ruokaileva
Haarapääsky	r
Harakka	pes
Hemppo	pes
Hernekerttu	pes
Kiuru	pes
Kottarainen	pes
Kuovi	pes
Laulurastas	pes
Lehtokerttu	pes
Mustarastas	pes
Pajulintu	pes
Peippo	pes
Punarinta	pes
Punavarpunen	pes
Räkättirastas	pes
Rautiainen	pes
Sinisorsa	pes
Sinitiainen	pes
Talitiainen	pes
Tervapääsky	r
Tiltalti	pes
Tuulihaukka	r
Varis	pes
Varpushaukka	r
Viherpeippo	pes